

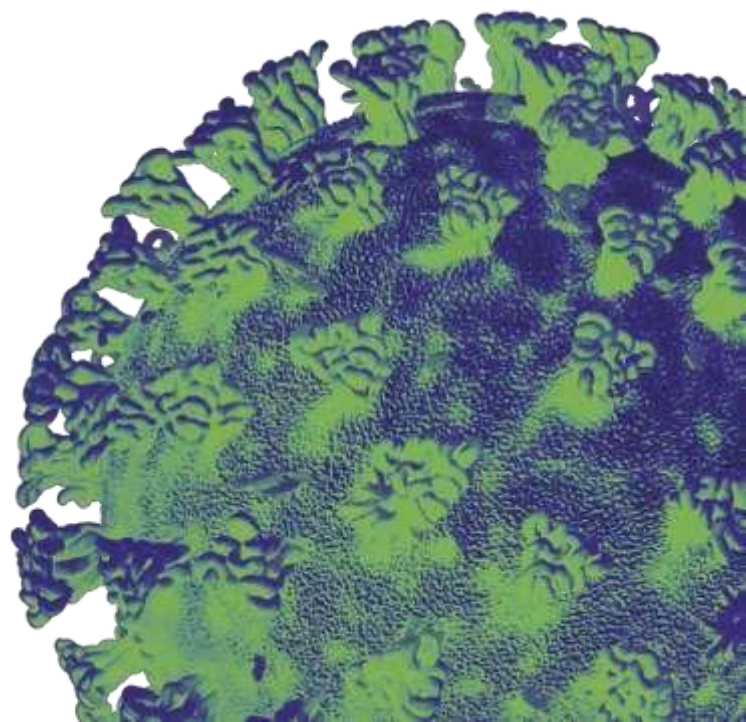
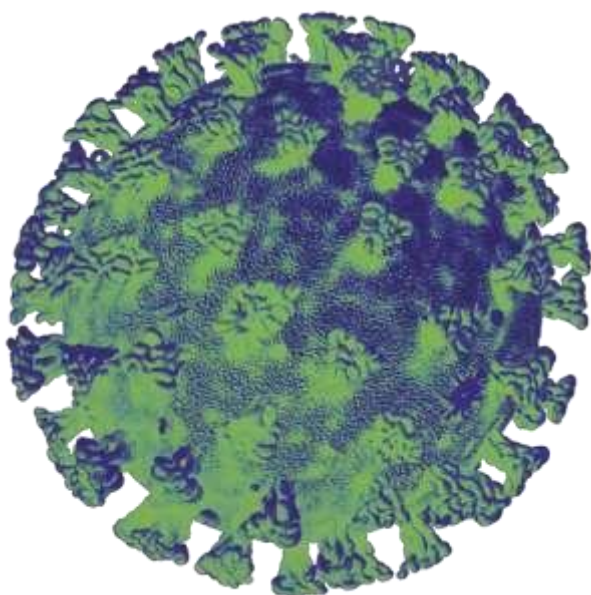
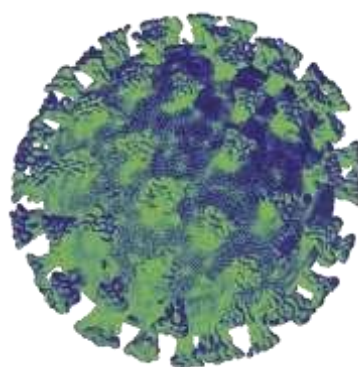

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Y Gell Cyngor Technegol

Crynodeb o'r cyngor

10 Gorffennaf 2020

Y Gell Cyngor Technegol: Crynodeb

10 Gorffennaf 2020

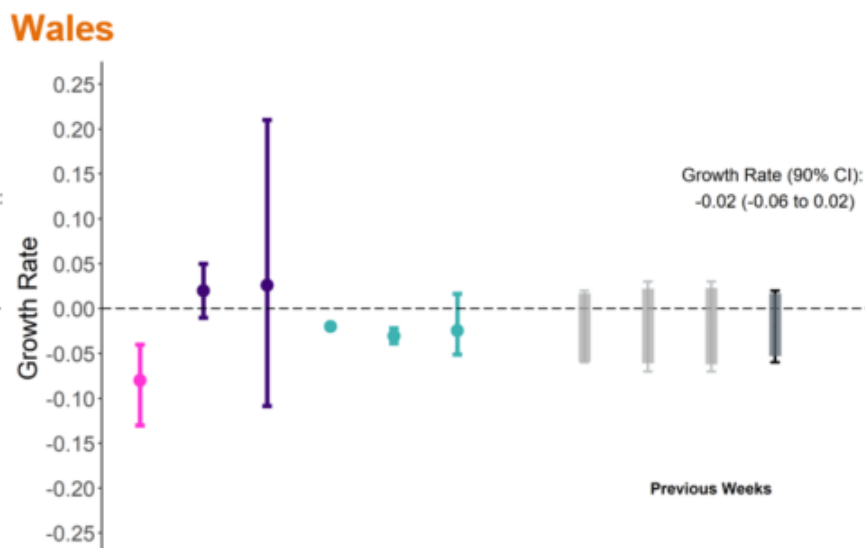
Crynodeb o'r Prif Bwyntiau

- Mae'n debygol bod y gyfradd twf yng Nghymru yn lleihau tua 2% y dydd.
- Mae'r rhif Rt yng Nghymru yn is na 1 ac wedi bod am o leiaf saith wythnos. Fodd bynnag, wrth i'r rhifau barhau i syrthio, nid oes hyder gan y Grŵp Cyngori Technegol (TAG) fod yr amcangyfrif o Rt ar ei ben ei hun yn ddigon cadarn i lywio penderfyniadau.
- Awgryma'r dystiolaeth fod COVID-19 yn llai tebygol o gael ei drosglwyddo mewn plant nag a gredwyd yn wreiddiol. Mae hyn yn lleihau'r risg o niwed uniongyrchol o COVID-19 mewn ysgolion, ac yn golygu bod mwy o angen i leihau'r niweidiau sylweddol eraill sy'n gysylltiedig â chau ysgolion. Mae cyngor gan yr is-grŵp Plant ac Addysg wedi cael ei gyhoeddi yma: <https://llyw.cymru/y-grwp-cyngor-technegol-cyngor-ar-ddychwelyd-ir-ysgol>
- Mae llawer i'w ddysgu o astudio'r achosion cyntaf lleol yn y DU ers i'r brig cyntaf yn nifer yr achosion leihau. Ceir enghreifftiau hefyd o bolisi a mesurau atal iechyd y cyhoedd yn rhyngwladol a all lywio'r dull yng Nghymru. Mae TAG a'r Grŵp Cyngori Gwyddonol ar Argyfyngau (SAGE) yn parhau i weithio gyda chenhedloedd eraill i ddysgu gwersi o'r achosion hyn.
- Mae'n bwysig bod camau yn cael eu cymryd i lywio blaen-gynlluniau a hwyluso'r ymateb petai nifer yr achosion o COVID-19 yn dechrau cynyddu unwaith eto.

Cyfradd twf

- Mae chwe model i'w cael ar hyn o bryd sy'n amcangyfrif y cyfraddau twf yng Nghymru. Caiff canlyniadau'r modelau hyn hefyd eu cyfuno gan ddefnyddio pwysoliadau cyfartal er mwyn darparu'r amcangyfrif canolog cyffredinol o'r gyfradd twf. Mae ffigur 1 yn dangos yr amcangyfrifon o'r cyfraddau twf diweddaraf ar gyfer Cymru, gan gynnwys y model cyfun. Mae'r gyfradd twf presennol yn -0.02 (gan ddefnyddio cyfyngau hyder 90% o -0.06 i 0.02) sy'n golygu yr amcangyfrif ar hyn o bryd bod heintiau yn lleihau tua 2% y dydd.

Ffigur 1: Yr amcangyfrifon cyfredol ar gyfer cyfradd twf yng Nghymru – gyda chyfyngiadau hyder 90%, a'r model cyfun yn seiliedig ar bwysau cyfartal

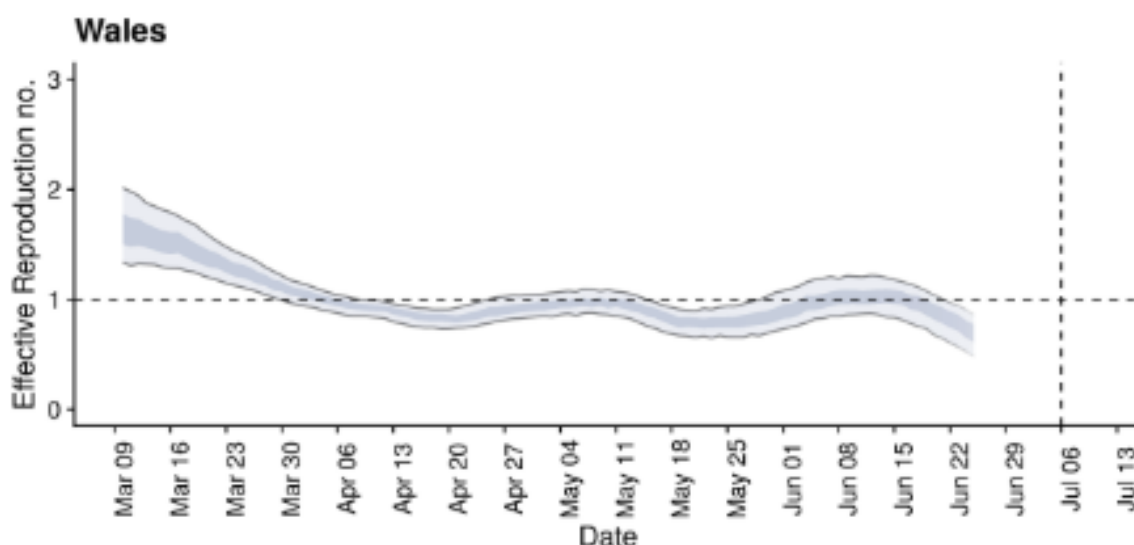

Allwedd – Math o fodel

● Cases
 ● Deaths
 ● Multiple
 ● Survey
 ● Combined

Rhif atgynhyrchu

- Yr amcangyfrif diweddaraf o'r rhif atgynhyrchu R_t ar gyfer Cymru o SPI-M yw rhwng 0.7 ac 1.00 gydag amcangyfrif canolog o 0.8.
- Mae'r amcangyfrif hwn a'r amcangyfrif a gynhyrchwyd ar gyfer 23/06/20 yn seiliedig ar wahanol setiau o fodelau, felly nid oes modd cymharu'r ddau yn uniongyrchol. Mae R_t wedi bod yn is na 1 am o leiaf saith wythnos sydd wedi arwain at ostyngiad yn nifer yr achosion a'r rhai sydd wedi gorfod cael eu derbyn i'r ysbyty. Os bydd R_t yn aros yn is na 1 yna bydd achosion yn parhau i ddisgyn. Os bydd nifer yr achosion o heintiau yn parhau i ostwng, daw mesurau eraill megis nifer yr achosion newydd ac adroddiadau Ymarferwyr Cyffredinol yn bwysicach na defnyddio R_t fel y prif ddangosydd.
- Mae ffigur 2 isod yn dangos yr amcangyfrif dros amser o'r rhif atgynhyrchu effeithiol yng Nghymru. Dangosir amcangyfrifon sy'n seiliedig ar ddata sydd eisoes yn bodoli hyd at 26 Mehefin 2020. O'r dyddiad hwn ymlaen y dangosir rhagolygon, sydd i'w hystyried fel data dangosol yn unig. Mae'r llinell doredig lorweddol yn dangos y gwerth targed, sef 1, ar gyfer y rhif atgynhyrchu effeithiol sy'n ofynnol i reoli'r haint. Mae'r llinell doredig fertigol yn dangos dyddiad llunio'r adroddiad. Gan fod nifer yr achosion yn isel, nid yw'n bosibl bellach i ddarparu amcangyfrif rhagolygonol dibynadwy.

Ffigur 2: R_t yng Nghymru

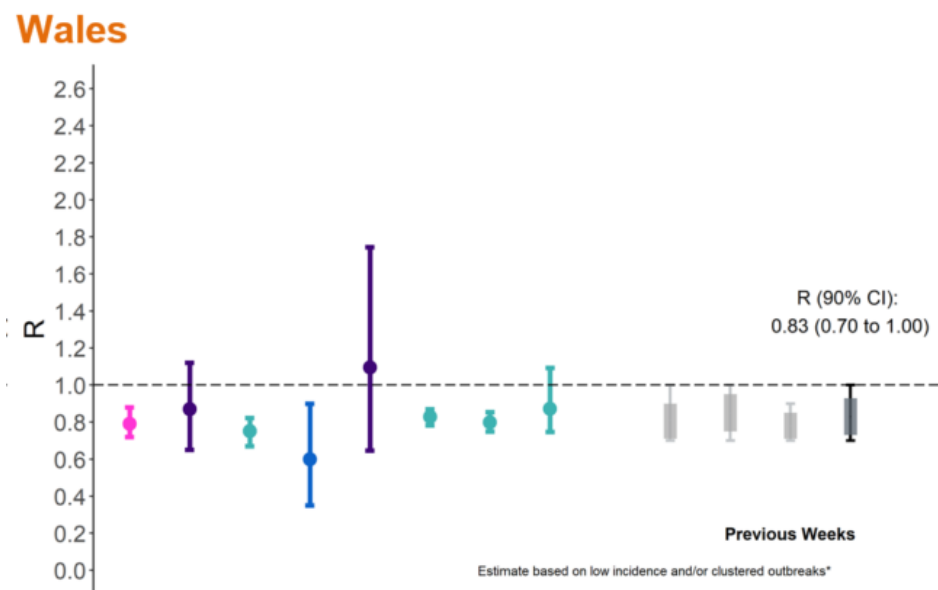
Ffynhonnell a rhagor o wybodaeth: Amcangyfrifon cenedlaethol ac is-genedlaethol ar gyfer y Deyrnas Unedig <https://epiforecasts.io/covid/posts/national/united-kingdom/>

Amcangyfrif Cyfredol o R_t

- Mae tystiolaeth bod amrywiadau bach mewn R_t rhwng gwahanol wledydd y DU. Fodd bynnag, mae mwy o ansicrwydd yn yr amcangyfrifon ar gyfer yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon yn rhannol oherwydd y niferoedd llai o achosion a marwolaethau o'i gymharu â Lloegr.
- Ni fydd unrhyw newidiadau o ran trosglwyddo a allai fod wedi digwydd yn y ddwy i dair wythnos ddiwethaf yn cael eu hadlewyrchu mewn data clinigol eto, nac ychwaith felly yn yr amcangyfrifon cyfredol o R_t .
- Mae tri lleoliad sy'n arbennig o berthnasol i'r sefyllfa bresennol: y gymuned, cartrefi gofal ac ysbytai. Nid yw'r rhain yn annibynnol; gall haint gael ei ledaenu rhwng ysbytai a chartrefi gofal, o'r lleoliadau hyn yn ôl i'r gymuned, ac i'r gwrthwyneb. Ni ellir casglu'r rhain drwy amcangyfrif R_t ar wahân ar gyfer cartrefi gofal ac ysbytai. Mae R_t ond yn ystyried trosglwyddiad i eraill pan fydd y feirws wedi'i gyflwyno mewn poblogaeth benodol.
- Mae SPI-M-O yn argymhell nad yw'r sefyllfa mewn lleoliadau penodol yn cael ei monitro gan ddefnyddio R_t ond yn hytrach yn nhermau sut y mae nifer yr achosion a marwolaethau ynddynt yn newid, a lle bo modd, ymchwiliad epidemiolegol i sut y mae'r tri epidemig yn rhyngweithio.
- Er mwyn ystyried yr holl dystiolaeth a dulliau mae'r canlyniadau o bob model yn cael eu cyfuno gan ddefnyddio pwysoliad cyfartal i roi amcangyfrif cyffredinol o R_t yng Nghymru. Dangosir hwn mewn du i'r dde o ffigur 3 isod.

- Mae’r canlyniadau yn ddienw er mwyn osgoi rhoi blaenoriaeth i un model penodol dros un arall. Dangosir cyfyngau hyder (90%) hefyd. Yr asesiad o’r dystiolaeth hon o SPI-M yw bod R_t yn debygol o fod yn is na 1 yng Nghymru.

Ffigur 3: Amcangyfrifon cyfredol o R_t yng Nghymru – gyda chyfyngau hyder o 90%, ynghyd â’r model cyfunol yn seiliedig ar bwysoliadau cyfartal

Allwedd – math o fodel

— Cases — Deaths — Multiple — Survey — Combined

Amser haneru

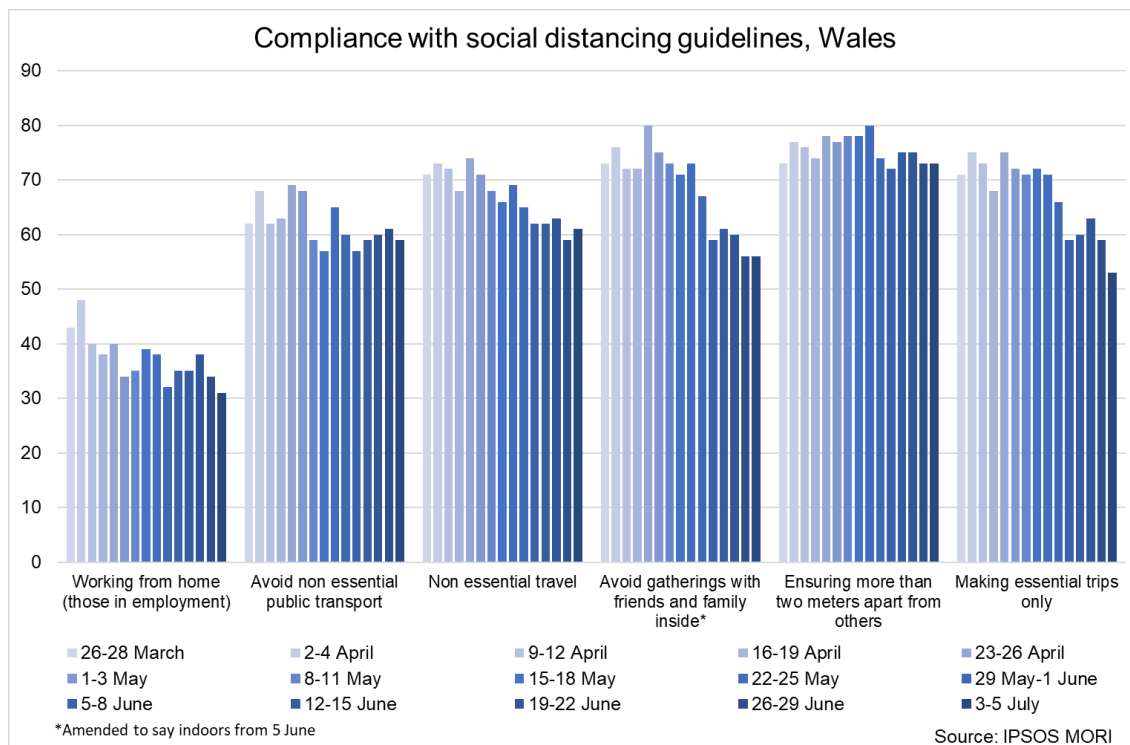
- Nid oes diweddariad ar yr amser haneru oherwydd, yn sgil y cwmp yn nifer yr achosion, nid oes digon o ddata i’w gyfrifo.

Glynu at y mesurau presennol a symudedd

- Mae’r data diweddaraf yn dangos bod llawer o bobl yng Nghymru yn parhau i ddilyn y canllawiau ar gadw pellter cymdeithasol. Mae cydymffurfiaeth â’r cyfyngiadau yn parhau’n sefydlog ar y cyfan. Bu gostyngiad bach yn nifer y rheini sy’n ymgymryd â theithiau hanfodol yn unig yng Nghymru dros yr wythnos ddiwethaf. Gellid priodoli hyn i’r ffaith bod y cyfyngiadau yn cael eu llacio ymhellach.
- Mae ffigur 4 isod yn dangos data a gasglwyd ar-lein fel rhan o arolwg o lawer o wledydd. Mae pob un o’r tonnau wedi cynnwys tua 600 o ymatebwyr yng Nghymru. Mae’r sampl yn fras yn cynrychioli’r boblogaeth oedolion 16-74 oed. Mae’r data’n cael eu pwysoli i adlewyrchu proffil oedran a rhyw poblogaeth Cymru 16-74 oed. Mae gan

bob sampl ffin cyfeiliornad. Ar gyfer sampl o tua 500, mae hyn yn ± 4.8 pwynt canran. I gael rhagor o wybodaeth am farn y cyhoedd ar COVID-19, ewch i: <https://llyw.cymru/arolwg-o-farn-y-cyhoedd-ar-y-coronafeirws-covid-19>

Ffigur 4: Cydymffurfiaeth gyda chanllawiau cadw pellter cymdeithasol yng Nghymru

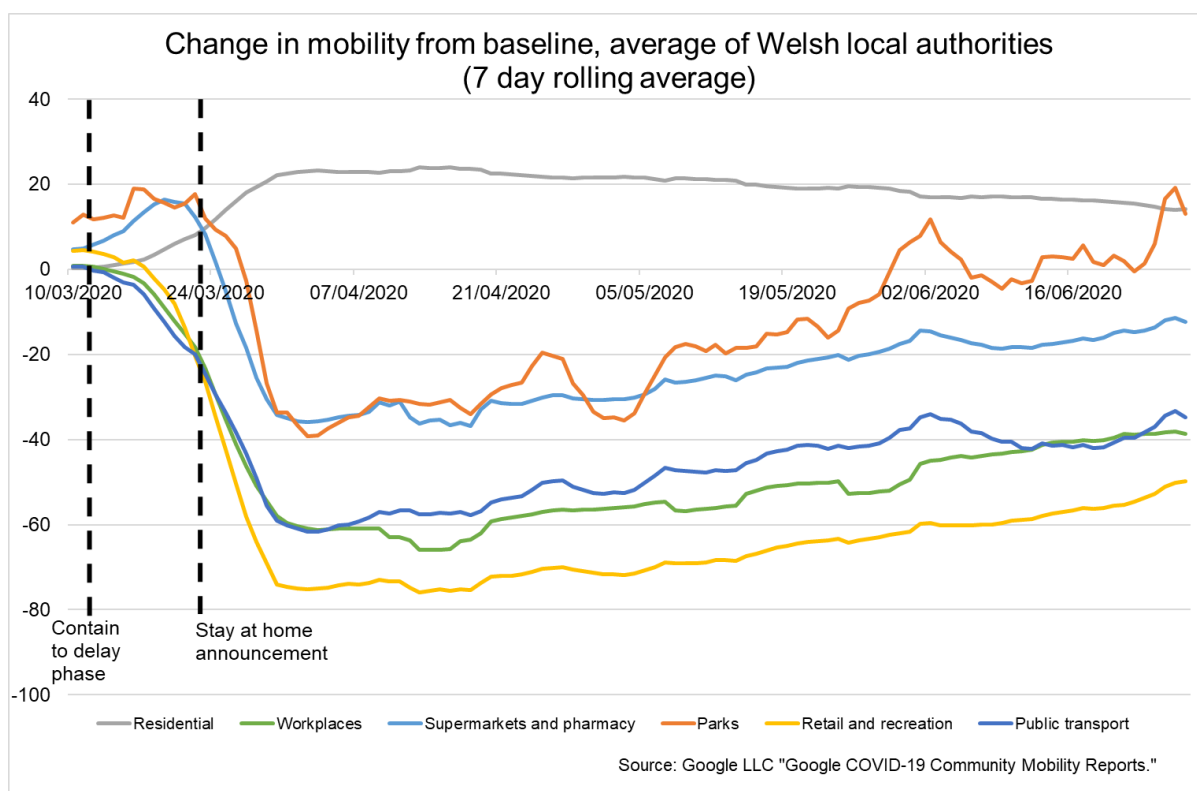

- Rhwng canol mis Ebrill a dechrau mis Mehefin mae symudedd wedi cynyddu'n raddol. Ond mae'r cynnydd yn gyffredinol wedi bod yn llai ers dechrau mis Mehefin. Ychydig o newid a welwyd dros y pythefnos diwethaf yn nata Facebook a Google ar symudedd a gwelwyd cynnydd yn y ceisiadau i Apple am ddata gyrru.
- Yng nghanol mis Ebrill roedd symudedd ymhlith [defnyddwyr Facebook](#) yng Nghymru 50% yn is na'r llinell sylfaen. Mae hyn yn tua 21% ac ychydig a newidiodd dros y pythefnos diwethaf. Mae ychydig dros 30% o ddefnyddwyr Facebook yng Nghymru yn aros lle y maen nhw ac mae hyn wedi bod yn sefydlog dros y pythefnos diwethaf. Mae [data Apple](#) yn dangos bod ceisiadau am gyfarwyddiadau gyrru yng Nghymru wedi parhau i gynyddu yn yr wythnos ddiwethaf ac maent o gwmpas y llinell sylfaen yn awr (sef 13 Ionawr). Mae [data symudedd Google](#) yn dangos peth cynnydd ar gyfer manwerthu, hamdden a gweithleoedd yn yr wythnos ddiwethaf. Ychydig o newid a fu o safbwynt preswyl, trafnidiaeth gyhoeddus ac archfarchnadoedd a fferyllfeydd.
- Ar ôl y cyfnod o gyfyngiadau symud roedd patrymau symudedd yng Nghymru a Lloegr yn weddol debyg. Er hynny, ers canol mis Mai gwelwyd mwy o gynnydd o ran symudedd yn Lloegr nag yng Nghymru. Yn ystod yr wythnos ddiwethaf mae'r cynnydd

wedi bod yn uwch yng Nghymru nag yn Lloegr yn ôl data Apple, ond gwelwyd patrwm tebyg yng Nghymru a Lloegr yn y ffynonellau data eraill.

- Mae ffigur 5 isod yn dangos y newid o ran symudedd yng Nghymru gan ddefnyddio data symudedd Google. Mae'r ffigurau yn seiliedig ar gyfartaledd yr awdurdodau lleol hynny sydd â data. Y gwerth canolrifol, ar gyfer y diwrnod cyfatebol o'r wythnos, yn ystod y cyfnod 5 wythnos o 3 Ionawr-6 Chwefror 2020, yw'r llinell sylfaen.

Ffigur 5: Newidiadau mewn symudedd yng Nghymru

Ymchwil

- Mae 4239 o gleifion o Gymru wedi'u recriwtio i astudiaethau iechyd y cyhoedd brys COVID-19 ar hyn o bryd, sy'n 250 o gynnydd yn y saith niwrnod diwethaf.

Paratoi ar gyfer y dyfodol

- Mae'n bwysig bod camau yn cael eu cymryd i lywio blaen-gynlluniau a hwyluso'r ymateb petai nifer yr achosion o COVID-19 yn dechrau cynyddu unwaith eto.
- Rhaid addasu a mireinio strategaethau ar gyfer atal a lliniaru wrth i dystiolaeth newydd ddod i'r amlwg (gan gynnwys dadansoddiad o'r dystiolaeth o'r brig cyntaf yn yr achosion).

- Ni ddylai'r strategaethau lliniaru olygu bod y rheini sydd fwyaf agored i niwed mewn cymdeithas neu'r cleifion neu'r cymunedau sy'n wynebu'r risg fwyaf yn cael eu rhoi o dan ragor o anfantais.
- Rhaid cael trefniadau mwy cadarn ar gyfer cydlynu gwaith, cydweithio a rhannu data er mwyn rhoi'r strategaethau ar gyfer atal a lliniaru ar waith.
- Er mwyn bod mor effeithiol â phosibl (ac i sicrhau na chaiff anghydraddoldebau eu dwysáu o ganlyniad), rhaid i baratodau gael eu gwneud ar sail ymgysylltu â chleifion, gofalwyr, y cyhoedd a gweithwyr iechyd proffesiynol. Lle bynnag y bo'n bosibl hefyd, dylid eu datblygu ar y cyd.
- Mae gwaith i ddatblygu 'dangosyddion sbarduno cyfyngiadau' posibl a fyddai'n dangos bod angen gwrth-droi'r mesurau i lacio cyfyngiadau ar unwaith, yn ogystal â 'dangosyddion rhagrybudd' eraill ar y gweill. Mae'n debygol y bydd y dangosyddion hyn yn rhan bwysig o gynlluniau gweithredu yn y dyfodol.

Crynodeb gwyliadwriaeth ac epidemiolegol wythnosol COVID-19 gan Iechyd Cyhoeddus Cymru

- Mae nifer y bobl sy'n cysylltu â gwasanaeth 111 y GIG a nifer y galwadau i Galw Iechyd Cymru ar gyfer symptomau sy'n ymwneud â COVID-19 yn isel ac yn sefydlog.
- Gwelwyd brig yn nifer y galwadau am ambiwlans am resymau a allai fod yn gysylltiedig â COVID-19 ym mis Ebrill ond maent wedi syrthio ac yn sefydlog erbyn hyn.
- Yn labordai GIG Cymru, mae nifer y profion positif wedi lleihau o bron i 50% i 1.1% ar 9 Gorffennaf, ac mae wedi bod yn sefydlog dros yr wythnosau diwethaf.
- Mae nifer y canlyniadau positif ar gyfer pobl yn yr ysbyty wedi lleihau ond maent wedi cynyddu ychydig ar gyfer pobl a brofwyd o leoliadau eraill. Mae hyn yn rhannol oherwydd cynnydd mewn profion sy'n gysylltiedig â nifer bach o achosion lleol sy'n cael eu harchwilio ar hyn o bryd.
- Mae'r nifer sy'n cael eu derbyn i'r ysbyty ac i'r Uned Gofal Dwys yn parhau i syrthio yn gyffredinol.
- Canolbwyntiwyd yn bennaf ar ardaloedd yn y Gogledd a rhannau o gymoedd y De, ond mae'r dangosyddion gwyliadwriaeth yn lleihau ar y cyfan.
- Mae'r canolrif uchaf o ran nifer yr achosion fesul ardal, a'r ystod mwyaf o ran nifer yr achosion fesul ardal, ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ar hyn o bryd.
- Mae dal i fod rhwng 1 a 10 o achosion newydd bob wythnos, a'r rheini mewn cartrefi gofal yn bennaf.

- Ymhlith gweithwyr allweddol mewn ysbytai ac mewn cartrefi gofal, a phreswylwyr cartrefi gofal, ac ymhlith unigolion y daethpwyd o hyd iddynt drwy weithgarwch sgrinio, y bu’r achosion mwyaf diweddar yn bennaf.

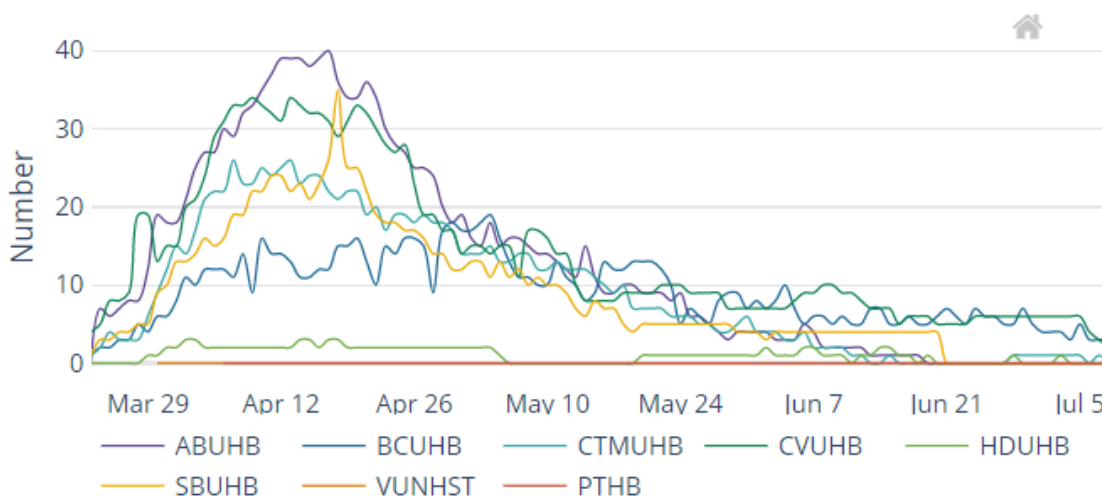
Dangosfwrdd Data’r GIG

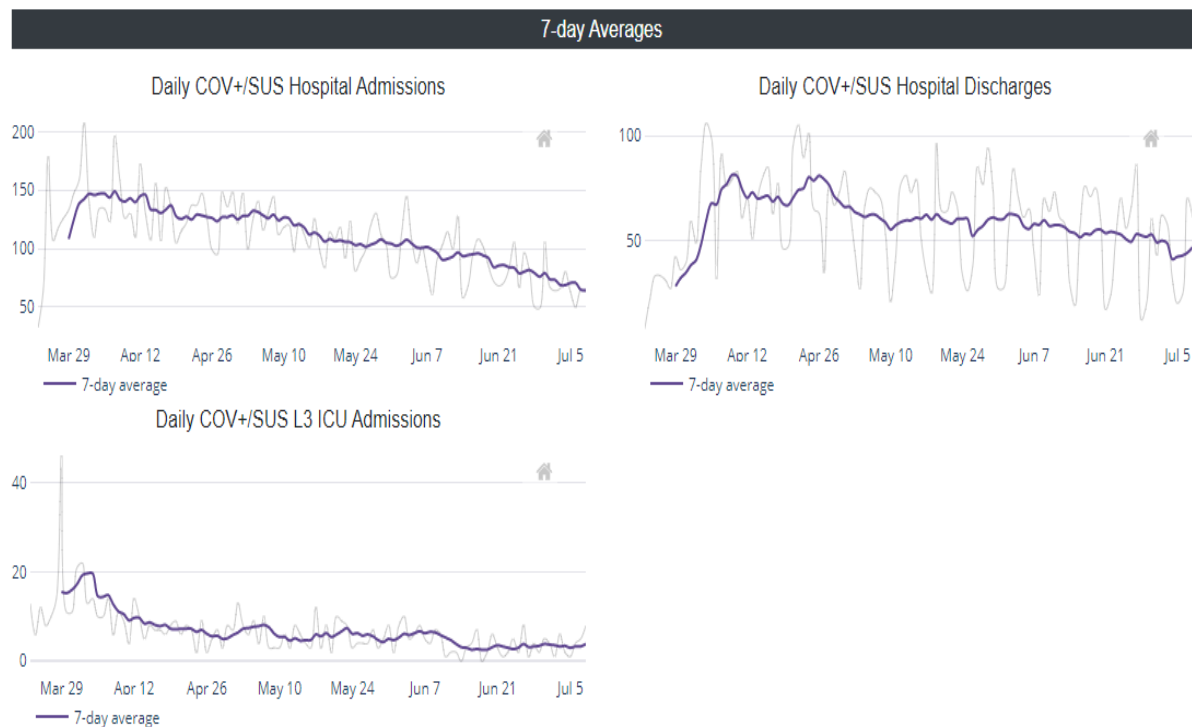
- Diweddarwyd data lechyd Cyhoeddus Cymru ar 07/07/2020
- Diweddarwyd data ysbytai ar 08/07/2020

Unedau Gofal Dwys lefel 3

- O blith y cyfanswm o 124 o gleifion mewn Unedau Gofal Dwys lefel 3 yng Nghymru (sydd wedi gostwng o 130 ers yr adroddiad blaenorol):
 - mae 4% wedi’u cadarnhau’n achosion o COVID-19 (sydd wedi gostwng o 8% ers yr adroddiad blaenorol);
 - mae 2% yn achosion o COVID-19 a amheuir (sydd wedi gostwng o 6%);
 - mae 92% yn achosion heblaw am COVID-19 (sydd wedi cynyddu o 83%).
- O blith y byrddau iechyd sydd ag Unedau Gofal Dwys lefel 3:
 - 66% yw cyfradd defnydd gwelyau Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe ac mae cyfradd defnydd gwelyau Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan yn 53%;
 - mae cyfradd defnydd gwelyau Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg, Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a’r Fro a Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda o dan 50%.

Daily L3 ICU Confirmed COVID19 Patients

Ffon fesur tebygolrwydd Pennaeth y Proffesiwn Asesu Gwybodaeth (PHIA)

- Os yw'n briodol, bydd y Gell Cyngor Technegol yn mynegi Tebygolrwydd neu hyder yn y cyngor a ddarperir gan ddefnyddio ffon fesur tebygolrwydd PHIA i sicrhau cysondeb ar draws y gwahanol gyngor a roddir.

